

Пропозиції
Міністерства освіти і науки України
до проєкту
Трудового кодексу України
(реєстр. № 14386 від 15.01.2026,
Кабінет Міністрів України)
(перше читання)

Міністерство освіти і науки України в межах компетенції надає такі пропозиції та зауваження до проєкту Кодексу.

1. Пунктом 5 частини першої статті 54 та статтею 61 проєкту Кодексу пропонується визначити одним з видів трудового договору – «учнівський трудовий договір». Абзацом другим підпункту 149 пункту 13 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Кодексу передбачається у частинах третій, п'ятій статті 14 Закону України «Про професійну освіту» (далі – Закон) «слова «студентський трудовий договір» в усіх відмінках замінити словами «учнівський трудовий договір» у відповідному відмінку».

Зауважуємо, що відповідно до пункту 7 частини першої статті 1 та абзацу третього підпункту 1 пункту 5 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону здобувачів професійної освіти визначено як «студенти» та запроваджено поняття «студентський трудовий договір» як особливий вид трудового договору.

З огляду на зазначене, внесення пропонованих проєктом Кодексу змін до частин третьої, п'ятої статті 14 Закону Міністерством не підтримується.

До того ж, положення статті 61 проєкту Кодексу не повністю узгоджуються з нормами Закону, зокрема щодо поширення студентського трудового договору на дуальну форму здобуття професійної освіти та на практичну підготовку здобувачів освіти, тому пропонуємо:

у пункті 5 частини першої статті 54 проєкту Кодексу слово «учнівський» замінити словом «студентський»;

у статті 61 проєкту Кодексу:

- у назві та тексті слово «учнівський» замінити словом «студентський»;

- в абзаці другому статті 61 проєкту Кодексу слово «(професією)» замінити словами «(професійною кваліфікацією)»;

- частину третю викласти в такій редакції:

«3. Навчання працівника на робочому місці за студентським трудовим договором може поєднуватися із здобуттям освіти у закладах освіти за дуальною формою навчання або в межах проходження практичної підготовки під час здобуття освіти.

У такому випадку студентський трудовий договір укладається на строк навчання і може бути розірваний достроково у разі припинення договору про надання освітніх послуг.»;

МОН № 1/27-П-26 від 12.02.2026

Підписав: Лісовий Оксен Васильович

Сертифікат: 3FAA9288358EC0030400000ED3236000AD9E100

Дійсний: з 14.03.2025 11:28:13 по 12.03.2027 11:28:13

абзац другий підпункту 149 пункту 13 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Кодексу виключити.

Крім того, абзацом третім підпункту 149 пункту 13 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Кодексу пропонується виключити частину шостої статті 17 Закону, яка передбачає можливість отримання винагороди за виконану роботу в межах проходження практичної підготовки.

Варто зазначити, що практична підготовка є обов'язковою складовою освітнього процесу у сфері професійної освіти та спрямована на формування і закріплення професійних компетентностей шляхом безпосереднього виконання робіт за відповідною професійною кваліфікацією (професійними кваліфікаціями).

Закріплення можливості виплати винагороди здобувачам професійної освіти на підставі студентського трудового договору забезпечує правове врегулювання відносин між здобувачем освіти та суб'єктом господарювання, сприяє легалізації трудових відносин, соціальному захисту здобувачів освіти та дотриманню вимог трудового законодавства.

Виключення вищезгаданої норми Закону може призвести до звуження прав здобувачів професійної освіти, зниження привабливості професійної освіти та створення передумов для неформального використання праці здобувачів освіти без належного правового та фінансового забезпечення.

Зважаючи на викладене, пропонуємо абзац третій підпункту 149 пункту 13 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Кодексу виключити та залишити частину шостої статті 17 Закону без змін.

2. З метою приведення положень проекту Кодексу у відповідність до термінології законодавства України, що діє у сфері освіти і науки, зокрема законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», пропонуємо:

абзац перший частини шостої статті 144 проекту Кодексу після слова «здобувають» доповнити словом «вищу»;

в абзаці другому частини шостої статті 144 проекту Кодексу слово «навчанням» замінити словом «підготовкою»;

частину першу статті 146 проекту Кодексу викласти в такій редакції:

«1. Творча відпустка надається професійним творчим працівникам закладів культури незалежно від форми власності для провадження творчої діяльності (підготовки та участі в мистецьких конкурсах, гастрольних заходах та інших культурно-мистецьких проєктах), особам, які здобувають ступінь доктора філософії поза аспірантурою, для виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді та особам, які здобувають науковий ступінь доктора наук шляхом самостійної підготовки дисертації до захисту, з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю, для завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів.»;

пункт 7 частини першої статті 184 проєкту Кодексу викласти в такій редакції:

«7) створення умов для підвищення рівня наукових і науково-технічних знань, планування та підтримки проведення наукових (науково-технічних) робіт у сфері безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі.»

3. Звертаємо увагу, що абзацом другим частини четвертої статті 157 проєкту Кодексу пропонується встановити, що «мінімальна заробітна плата після набрання чинності цим Кодексом не застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів працівників та інших виплат».

Водночас абзацом першим частини другої статті 61 Закону України «Про освіту» визначено, що посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії встановлюється в розмірі трьох мінімальних заробітних плат.

З огляду на зазначене, вищезгадані положення статей проєкту Кодексу та Закону України «Про освіту» потребують узгодження.

Крім того, оскільки частинами п'ятою, восьмою, дев'ятою статті 157 проєкту Кодексу встановлюється, що мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою до застосування на всій території України, і розмір мінімальної заробітної плати встановлюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України не рідше ніж один раз на рік у законі про Державний бюджет України з урахуванням вироблених шляхом переговорів пропозицій Кабінету Міністрів України, Спільного представницького органу об'єднань профспілок і Спільного представницького органу об'єднань організацій роботодавців на національному рівні, та цей розмір не може бути зменшено, вважаємо за доцільне у частині четвертій статті 164 проєкту Кодексу, нормами якої визначається сфера державного регулювання оплати праці, слова «розмір мінімальної заробітної плати» замінити словами «мінімальний розмір оплати праці».

Міністр освіти і науки України

Оксен ЛІСОВИЙ